

Lektorský posudek na vysokoškolskou učebnici

Milana Melouna a Jiřího Militkého

Interaktivní statistická analýza experimentálních dat

Monografie prof. Melouna a jeho spolupracovníka prof. Militkého vychází již nyní ve třetím, revidovaném a o další příklady rozšířeném vydání. Příklady jsou rovněž na přiloženém CD, které se dají využít pro vlastní výuku či samostudium.

Autoři jsou nepochybně významnými osobnostmi v oboru statistického zpracování dat. Jejich lektorské dovednosti jakoby k čtenáři promlouvají a vedou jej k teoretickému i praktickému zvládnutí spektra statistických metod a jejich optimálního počítačového využití. Vzorové příklady jsou z oblasti přírodovědných, lékařských, technických a sociálních věd. Nejednou jsem se setkal s reakcí špičkových odborníků i z jiných oborů činností, kteří tuto knihu převzali jako učebnici a zároveň jako určitý standard snadno dostupného, přehledně zpracovaného zdroje informací k příslušné metodice.

Statistická analýza, postavená na interaktivním počítačovém základě a řadě zpracovaných úloh z běžné praxe dává komukoli, kdo se rozhodne do tohoto oboru proniknout, šanci se stát vysoce kvalifikovaným odborníkem. Slouží tedy stejně dobře každému, kdo s takovou praxí začíná, jako tomu, kdo se k určitým partiím opakovaně vrací jako skutečný expert. Autoři také vyzdvihují nutnost využití spektra špičkových statistických programů, které zmiňují už na samém začátku knihy (např. NCSS, Statgraphics, S-Plus, Statistica, QC Expert a Adstat). Kniha má tak neopomenutelný rys přehledu kvalitně, komplexně propracovaných metodik – od klasifikace chyb, přes marginální a vícerozměrnou analýzu, regresní lineární a nelineární analýzu, až po aproximace a interpolace.

Čtenář - student však může jít díky této monografii ještě dále: ta stejná praxe, ze které bylo čerpáno k příkladné demonstraci statistických metodik nás, bohužel, čím dále častěji konfrontuje se skutečností k (až někdy nelogickému) omezování monitorovacích studií. To přirozeně dále vede k čím dál omezenějším datovým souborům a také v hledání i jiných alternativních metodik datové analýzy. Tato publikace zde umožňuje provedení kvalifikovaných srovnání, což je další vynikající výsledek, prakticky postavené učebnice, nasazující známku nejvyšší dostupné kvality.

Její překlad a přenos do jiných jazyků považuji za nezbytnost jako kvalitního, moderního vysokého standardu interaktivní počítačové analýzy dat.

V Ostravě, 17. 09. 2012

Ing. Tomáš Ocelka, Ph.D,
Národní referenční laboratoř pro persistentní organické látky,
Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Partyzánské nám. 7
702 00 Ostrava